

Motion till riksdagen 2013/14: MJ31

**av Kew Nordqvist (MP)
med anledning av prop. 2013/14:184**

Ändringar i fiskelagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen ska återkomma med lagförslag som innebär att fiskelicenser är knutna till fysiska personer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör förtydligas att giltighetstiden för fiskelicenser ska begränsas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en beskrivning av miljökonsekvenserna bör krävas vid ansökan om licens för fiske utöver en viss omfattning samt av juridiska personer, om licenser tillåts för juridiska personer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör bemyndigas att föreskriva införandet av ett utbildningskrav för befälhavare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det högsta avgiftsbeloppet vid allvarliga överträdelser ska höjas till 1 miljon kronor.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en befrielse från sanktionsavgiften i enstaka ringa fall ska kunna lämnas endast om risken för upptäckt är tillräckligt stor eller befrielsen begränsas till ett tillfälle.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör överväga om det kan vara lämpligt att avgiftsfinansiera kontrollen av utkastförbudet eller om andra åtgärder som kameraövervakning kan vara ett alternativ.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fiskelicensen ska kunna återkallas permanent vid tillräckligt allvarliga överträdelser.
9. Riksdagen begär att regeringen ska återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär att regeringen inte bemyndigas att utöka systemet med överlåtbara fiskerättigheter.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag

Fel! Okänt namn på dokumenttypen: FEU-OLSSA

till ändring i fiskelagen som tydliggör att fiskemöjligheterna ska fördelas enligt hållbarhetskriterier.

Inledning

Regeringens proposition ger intryck av att vara ett hastverk. Detta förstärks av att det på ett par ställen fortfarande står att det är en lagrådsremiss det är frågan om, i stället för proposition.

Också riksdagens beredning får vara översiktlig eftersom regeringen har lämnat många propositioner och skrivelser på en gång. Det kan ifrågasättas om detta inverkar på Lagrådets förutsättningar att bibehålla kvaliteten i sin granskning. Riksdagen har hur som helst valt att gå regeringen till mötes och besluta om bl.a. denna proposition före valet.

Följande avser således bara ett urval av frågorna i regeringens proposition. Regeringen bör återkomma med ett mer genomarbetat förslag efter valet. Vi väljer emellertid inte att föreslå att hela förslaget avslås eftersom det är angeläget att införa förbud mot utkast, samt höja och differentiera sanktionsavgifterna. Den knappa tiden, och ofullständigt utredda frågor, gör att vi för det mesta väljer att inte lägga konkreta motförslag till regeringens lagändringar. I vissa fall föreslås dock att konkreta ändringar avslås.

Innehavare av licens

Regeringen föreslår att också juridiska personer ska kunna få fiskelicens. Även utländska juridiska personer ska kunna få licens.

Flera remissinstanser har invänt mot förslaget. De pekar på olika problem, bl.a. anses det straffrättsliga ansvaret vara otillräckligt utrett.

Miljöpartiet anser att fiskelicenser bör vara knutna till fysiska personer. Företag ska kunna få fiskelicenser endast om detta är oundvikligt enligt EU-rätten. I så fall krävs att konsekvenserna är ordentligt utredda. Det gäller inte bara straffrätten utan också konsekvenserna för handel med fiskerätter.

Licensernas giltighetstid

Regeringen föreslår att nuvarande system med yrkesfiskelicens och fartygstillstånd ersätts med fiskelicens. Regeringen föreslår att "licens får beviljas för viss tid". Vi anser att det bör förtydligas att giltighetstiden för fiskelicenser ska begränsas. Yrkesfiskelicenser har enligt föreskrift begränsats till fem år. Det är rimligt att denna tidsgräns gäller också för de nya fiskelicenserna.

Prövning av fiskets påverkan på miljön

Regeringen avvisar Fiskelagsutredningens förslag om att en ansökan om licens ska innehålla en beskrivning av miljökonsekvenser för miljön. Regeringen menar att det räcker att man analyserar vilken inverkan nya fiskemetoder eller utsättning av nya fiskarter får för miljön. I övrigt räcker det, enligt regeringen, att tillgången på fisk ska beaktas när en ny licens prövas för första gången. Regeringen öppnar för att möjligheten att kräva analyser kanske kan utökas, men det skjuts på en obestämd framtid. Vi menar att detta är olyckligt, särskilt mot bakgrund av att regeringen föreslår att licenser kan ges till juridiska personer och att licenserna inte behöver tidsbegränsas. Vi anser att en beskrivning av miljökonsekvenser bör krävas vid ansökan om licens för fiske utöver en viss omfattning samt av juridiska personer, om licenser tillåts för juridiska personer.

Utbildningskrav för befälhavare

Regeringen avvisar Fiskelagsutredningens förslag om att en befälhavare ska ha genomgått utbildning om det akvatiska ekosystemet för att kunna få fiske-licens. Regeringen lovar däremot att under vissa förutsättningar överväga ett möjliggöra en frivillig utbildning. Vi anser att utredningens förslag bör genomföras. Det bör införas ett utbildningskrav för befälhavare. Regeringen bör bemyndigas att föreskriva detta.

Allvarliga överträdelser – höjd beloppsgräns

Regeringen föreslår att det högsta avgiftsbeloppet vid allvarliga överträdelser ska höjas till 500 000 kronor. Sportfiskarna, Världsnaturfonden (WWF) och Länsstyrelsen i Västra Götalands län anser att det högsta beloppet bör höjas ytterligare. Vi instämmer med Länsstyrelsen i Västra Götalands län om att beloppet bör höjas till 1 miljon kronor.

Differentiering av avgifter och särskilda beräkningsgrunder

Miljöpartiet motionerade 2007/08 om att sanktionsavgifterna bör differentieras med avseende på fångstens värde, eller där fartygets storlek inte är relevant (mot. 2007/08: MJ11, motion med anledning av prop. 2007/08:107 Administrativa sanktioner på yrkesfiskets område). Vi välkomnar att regeringen

Fel! Okänt namn på dokumenttypen: FEU-OL-24

nu delvis anslutit sig till vår uppfattning att sanktionsavgifterna bör kunna differentieras.

Befrielse från avgift

Regeringen påpekar att det enligt EU-rätten krävs att Sverige har effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för allvarliga överträdelser. Vi menar att kravet bör gälla sanktionssystemet som helhet (risk för upptäckt vid överträdelse, risk för påföljd vid upptäckt, nivån på påföljd), inte bara avgiftsbeloppet. Befrielse från sanktionsavgift vid enstaka ringa fall ska kunna lämnas endast om risken för upptäckt är tillräckligt stor, eller befrielsen begränsas till ett tillfälle.

Kontroll

Risk för upptäckt är som nämnts en del av sanktionssystemet. Havs- och vattenmyndigheten har påpekat att en omställning från ett utkastpåbud till ett utkastförbud har stora konsekvenser för myndighetens arbete och att kostnaderna, främst för kontrollverksamheten, kommer att öka avsevärt. Det är viktigt att regeringen tar hänsyn till detta i det fortsatta budgetarbetet. Det är vanligt att t.ex. livsmedelstillsyn och miljöbalkstillsyn avgiftsfinansieras. Det anses ligga i verksamhetsutövarnas intresse att det finns ett gott uppförande på marknaden och att tillsynen upprätthåller denna. Det är bl.a. viktigt för verksamheternas legitimitet och kundernas förtroende. Frågan har väckts om också andra delar av tillsynen bör avgiftsfinansieras. Statskontoret har i en rapport påpekat att det kan finnas nackdelar med avgiftsfinansierad tillsyn (Tänk till om tillsynen – Om utformningen av statlig tillsyn, Statskontoret, 2012). Regeringen bör överväga om det kan vara lämpligt att avgiftsfinansiera kontrollen av utkastförbudet, eller om andra åtgärder som kameraövervakning kan vara ett alternativ.

Återkallelse vid brott

Regeringen föreslår att fiskelicens ska kunna återkallas för högst ett år vid vissa överträdelser. Fiskelagsutredningen och flera remissinstanser menar att fiskelicensen ska kunna återkallas permanent vid tillräckligt allvarliga överträdelser. Vi delar den uppfattningen.

Överlåtbara fiskekvoter

Regeringen föreslår att systemet med överlåtbara fiskerättigheter ska få utökas. Detta, trots att det nuvarande systemet inom det pelagiska fisket inte har utvärderats. Särskilt om systemet utvidgas till att omfatta juridiska personer finns risker för koncentration, utarmning av vissa hamnar och ökad rovdrift. Ett problem med det nuvarande systemet är att prissättningen inte är transparent. Detta bryter mot en grundläggande princip för välfungerande marknader och ger fördelar åt starka aktörer med goda kontakter. Det går inte heller att uppskatta värdet av den förmögenhetsöverföring som gjorts till de ursprungliga innehavarna av fiskerättigheterna. Regeringen begär nu att riksdagen ska bemyndiga regeringen att i förordning utvidga systemet. Det framgår inte om fiskerätterna ska skänkas eller auktioneras ut. Det framgår inte om prissättningen ska vara transparent eller, som i dag, otillgänglig för allmänheten. Riksdagen bör avslå regeringens förslag om att ett bemyndigande införs för regeringen att utöka systemet med överlåtbara fiskerättigheter.

Fördelning av fiskemöjligheter enligt hållbarhetskriterier

EU:s fiskereform öppnar för att medlemsstater ska kunna fördela fiskemöjligheter enligt hållbarhetskriterier. Vi menar att Sverige bör ta vara på denna möjlighet. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag till ändring i fiskelagen som tydliggör att fiskemöjligheterna ska fördelas enligt hållbarhetskriterier.

Stockholm den 9 april 2014

Kew Nordqvist (MP)